

Термини и определения, приети на организираната от ИФЛА Конференция на специалисти за Международни правила за каталогизация (IME ICC) (съобразени с препоръките на IME ICC2, Буенос Айрес, август 2004) редакция от 20 септември 2005.

ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В този речник са включени термини, използвани в проекта за Международни принципи на каталогизацията със специфични значения (различни от приетите в терминологичните речници определения)

Автор (Author)

Създател, отговорен за интелектуалното или художествено съдържание на текстово произведение
[Източник: IME ICC]

Вж и **Агент, Създател**

Агент (Agent)

Лице (автор, издател, скулптор, редактор, режисьор и т.н.), група (организация, корпорация, библиотека, оркестър, федерация и т.н.) или автоматично устройство (уред за регистриране на климатични промени, компютърна програма за автоматичен превод и т.н.), които имат определена роля за жизнения цикъл на ресурс.
[Източник: Работна група за агентите на DCMI - работно определение]

Вж и **Автор, Създател**

Атрибут (Attribute)

Характеристика на същност. Атрибутът може да бъде вътрешно присъщ на същността или заимстван.
[Източник: FRBR]

Библиографска единица *Вж* **Форма на физическо представяне**

Библиографски запис (Bibliographic record)

Съвкупността от елементи от данни, която описва и осигурява достъп до формите на физическо представяне и идентифицира произведенията и формите на проявление. [Източник: IME ICC]

Библиографски ресурс (Bibliographic resource)

Форма на физическо представяне или физическа единица.

Библиографско описание (Bibliographic description)

Съвкупност от библиографски данни, с които се регистрират и идентифицират библиографските ресурси.

[Източник: ISBD(CR)]

Име (наименование) (Name)

Буква или група от думи и/или букви, под които е известна същността. Включва думи/букви, които означават лице, фамилия, колективен орган, обект, понятие, събитие или място, а също и заглавие на произведение, форма на проявление, форма на физическо представяне или физическа единица.

[Източник: FRBR с измененията за FRANAR]

Виж и **Контролирана форма на име (наименование)**

Ключово заглавие (Key-title)

Уникално название на продължаващ ресурс, което се определя от Мрежата ISSN и е неразривно свързано с неговия ISSN. Ключовото заглавие може да съвпада с основното заглавие или, за да се постигне уникалност, може да бъде изградено като се добавят елементи за идентификация или определение като наименование на организацията-издател, местоиздаване, сведения за изданието и др. (Виж ISSN Manual).

[Източник: ISBD (CR)]

Колективен орган (Corporate Body)

Организация или група от лица и/или организации, които се идентифицират с определено име и действат или биха могли да действат като едно цяло.

[Източник: FRANAR, FRBR с изменения]

Колекция (Collection 2)

Съвкупност от библиографските ресурси, съхранявани или създавани в определена институция.

[Източник: IME ICC]

Контролен запис (Authority record)

Запис в контролен файл, чийто организиращ елемент е възприетата редна дума, установена от отговорната агенция за каталогизация за същност (агент, произведение/форма на проявление или предмет).

[Източник: IME ICC]

Вж и **Точка за достъп, Установена редна дума, Контролирана форма на име (наименование)**

Контролирана форма на име (наименование) (Controlled form of name)

Установените и вариантите форми на имената (наименованията), определени за същностите според набор от правила и записани в контролен запис, за да се осигури достъп до библиографски или контролни записи. (Понякога се наричат контролирана редна дума, установена редна дума или вариантна редна дума).
[Източник: IME ICC]

Вж и Точка за достъп, Установена редна дума, Контролен запис, Име (наименование)

Лице (Person)

Индивид или персонаж, установени или възприети от индивид или група.
[Източник : FRBR в съответствие с измененията във FRANAR]

Място (Place)

Местонахождение
[Източник : FRBR]

Общоприето име (наименование) (Conventional name)

Име (наименование), различно от официалното, под което са известни колективен орган, място или друг обект.
[Източник : с изменения от AACR2 Revision 2002, Glossary]

Описателна каталогизация (Descriptive cataloguing)

Част от каталогизацията, осигуряваща описателни данни и точки за достъп, които не са свързани със съдържанието.
[Източник: IME ICC]

Вж и Съдържателна каталогизация

Понятие (Concept)

Абстрактна представа или идея.
[Източник: FRANAR, FRBR]

Предмет (Object)

Нещо материално
[Източник: FRBR]

Произведение (Work)

Интелектуална или художествена творба със самостоятелно значение.
[Източник: FRANAR, FRBR, с изменения от IME ICC]

Редна дума (Heading) *Вж* **Точка за достъп**

Сборник (Collection 1)

Съвкупност от две или повече произведения обединени в едно издание.
[Източник: IME ICC]

Събитие (Event)

Действие или явление
[Източник: FRANAR, FRBR]

Съдържателна каталогизация (Subject cataloguing)

Частта от каталогизацията, която осигурява предметни рубрики/термини и/или класификационни индекси.
[Източник: IME ICC]

Вж и **Описателна каталогизация**

Създател (Creator)

Същността, отговорна за интелектуалното или художествено съдържание на произведението.

Вж и **Автор, Агент**

Точка за достъп (Access point)

Име, наименование, термин, код и др., под които се открива библиографски или контролен запис или препратка към тях.
[Източник: FRANAR]

Унифицирано заглавие (Uniform title)

1. Определено заглавие, чрез което, за целите на каталогизацията и на групирането на масиви от форми на проявление или форми на физическо представяне при тяхното визуално показване, се идентифицират произведение или форма на проявление. За пример могат да се посочат общите и условните заглавия, които се използват при подреждане, формалните редни думи, използвани за организиране на визуално представяне и уникалните заглавия, предназначени за разграничаване на произведения с едно и също заглавие.
[Източник: AACR2 с известни изменения]
2. Контролна форма, която обединява/свързва различните заглавия на отделни форми на физическо проявление на едно произведение с или без автор за целите на търсенето/достъпа.
[Източник: GARR]

Установена редна дума (Authorized heading)

Унифицирана, контролирана точка за достъп към същност.
[Източник: IME ICC]

Виж и Точка за достъп, Контролен запис, Контролирана форма на име (наименование)

Фамилия (Family)

Две или повече лица, свързани по рождение, чрез брак, осиновяване или друг подобен правен статус.

[Източник: FRANAR, с изменения от IME ICC]

Физическа единица (Item)

Отделен екземпляр от форма на физическо представяне.

[Източник: FRANAR, FRBR]

Физически формат (Physical format) (атрибут на оригинал или заместител на форма на проявление)

Контейнер или носител, върху който е записана форма на проявление на произведение (напр.: книга, компактдиск, MP3, видеокасета, DVD, микрофилм, цифров файл, карта, глобус, ноти и др.)

[Източник: IME ICC]

Форма на проявление (Expression)

Интелектуално или художествено осъществяване на произведение

[Източник: FRANAR, FRBR]

Форма на физическо представяне (Manifestation)

Физическо възплъщение на формата на проявление на произведение.

[Източник: FRANAR, FRBR]

Източници:

AACR2 – *Anglo-American cataloguing rules*. – 2nd edition, 2002 revision. – Ottawa: Canadian Library Association; London: Chartered Institute of Library and Information Professionals; Chicago: American Library Association, 2002-

DCMI Agents Working Group – Dublin Core Metadata Initiative, Agents Working Group. [Web page, 2003]: <http://dublincore.org/groups/agents/> (Работни определения – докладът не е окончателен)

FRANAR – *Functional requirements and numbering of authority records: a conceptual model – draft 2003*. (Работни определения – докладът не е окончателен)

FRBR – *Functional requirements for bibliographic records: Final report*. – Munich: Saur, 1998. (IFLA UBCIM publications new series; v. 19)

GARR – *Guidelines for authority records and references*. 2nd ed., rev. – Munich: Saur, 2001. (IFLA UBCIM publications new series; v. 23)

IME ICC – IFLA Meeting of Experts on an International Cataloguing Code (1st: Frankfurt: 2003), препоръки от участниците

ISBD (CR) – *ISBD (CR): International standard bibliographic description for serials and other continuing resources.* – Munich: Saur, 2002. (IFLA UBCIM publications new series; v. 24)

Вж и **MulDiCat**: <http://subito.biblio.etc.tu-bs.de/muldicat/>